

4 marca 2009 r.

Nota informacyjna dotycząca znaku dziedzictwa europejskiego

Znak dziedzictwa europejskiego ustanowiono w 2007 r. w wyniku inicjatywy międzyrządowej wielu państw europejskich. Jego celem jest „wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości europejskiej obywateli Europy i wspieranie poczucia przynależności do wspólnej przestrzeni kulturowej”. Aby otrzymać ten znak miejsca dziedzictwa kulturowego powinny podkreślić swój wymiar europejski, a na tablicy przy wejściu do nich umieszcza się logo znaku. Do tej pory znak dziedzictwa europejskiego przyznano 60 miejscom znajdującym się w 18 państwach europejskich. Siedemnaście z tych państw należy do Unii Europejskiej.

Rada Unii Europejskiej, na spotkaniu w dniu 20 listopada 2008 r., przyjęła konkluzje, w których zachęca Komisję Europejską, aby przedstawiła jej „odpowiedni wniosek dotyczący stworzenia przez Unię Europejską znaku dziedzictwa europejskiego i określający uwarunkowania praktyczne odnośnie do realizacji tego projektu”. Innymi słowy, podobnie jak w przypadku Europejskich Stolic Kultury, Rada pragnie przekształcić obecny międzyrządowy znak dziedzictwa europejskiego w formalną inicjatywę Unii Europejskiej. Celem tego „uwpólnotowienia” znaku jest nadanie mu nowego wymiaru poprzez poprawę jego funkcjonowania i wzmocnienie jego oddziaływania.

Główne cele nowego znaku dziedzictwa europejskiego przyczyniałyby się:

- do zwiększenia wiedzy i przywiązania obywateli europejskich, zwłaszcza młodych, do ich wspólnej historii oraz do wspólnego, lecz różnorodnego dziedzictwa kulturowego;
- do krzewienia wartości demokratycznych i praw człowieka, na których opiera się integracja europejska;
- do wzmocnienia poczucia przynależności do Unii Europejskiej, które uzupełnia przynależność narodową, i wspierania w ten sposób czynnego udziału obywateli w europejskim procesie demokratycznym;
- do ekonomicznej atrakcyjności i zrównoważonego rozwoju regionów, zwłaszcza dzięki turystyce kulturalnej.

W obszarze dziedzictwa kulturowego istnieją inne inicjatywy międzynarodowe, takie jak lista światowego dziedzictwa UNESCO, której głównym celem jest ochrona zabytków i miejsc mając na względzie ich wartość uniwersalną, lub europejskie szlaki kultury Rady Europy, które uwydatniają wzajemne wpływy i przywiązanie do wspólnych wartości. Jest zatem szczególnie ważne, by jasno zaznaczyć oryginalność i komplementarność

nowego znaku dziedzictwa europejskiego wobec tych inicjatyw. Jego wartość dodana, opierałaby się głównie na europejskim wymiarze wybranych miejsc, na wdrażaniu związanego z tymi miejscami ambitnego programu edukacyjnego i kulturalnego oraz nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów między nimi, w celu dzielenia się dobrymi praktykami i tworzenia wspólnych projektów.

Odpowiadając na konkluzje Rady, i zgodnie ze swoimi procedurami, Komisja Europejska rozpoczęła przeprowadzanie oceny skutków obejmującej konsultacje społeczne. Celem oceny skutków jest ustalenie, czy interwencja Unii Europejskiej w tej dziedzinie jest rzeczywiście uzasadniona oraz czy może ona wnieść prawdziwą wartość dodaną do znaku dziedzictwa europejskiego. Ocena skutków pozwoli również ustalić jaką formę powinna przyjąć ta interwencja, jeśli okaże się, że jest ona uzasadniona.

Konsultacje społeczne odbędą się w postaci konsultacji internetowych, publicznego spotkania z udziałem organizacji działających w obszarze dziedzictwa kulturowego, które odbędzie się w Brukseli w dniu 10 czerwca 2009 r. oraz spotkania z ekspertami wyznaczonymi przez państwa członkowskie, które odbędzie się w dniu 24 czerwca 2009 r. Komisja Europejska zleciła również przeprowadzenie niezależnego badania dotyczącego potencjalnego wpływu znaku dziedzictwa europejskiego na społeczeństwo, gospodarkę i środowisko.

Wyniki konsultacji społecznych i badania zostaną uwzględnione w sprawozdaniu końcowym dotyczącym oceny wpływu jesienią 2009 r. i będą stanowiły podstawę ewentualnego wniosku Komisji Europejskiej w sprawie znaku dziedzictwa europejskiego. Wniosek ten mógłby być przyjęty przez Kolegium Komisarzy na początku 2010 r. Jeżeli wniosek będzie wymagał przyjęcia podstawy prawnej, wszczęta zostanie następnie procedura współdecyzji pomiędzy Radą i Parlamentem Europejskim.